

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА**

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ**

**«ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ
ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У ЗДМУ,
ТРАЄКТОРІЯ РОЗВИТКУ ТА МІСЦЕ
В СИСТЕМІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ»**

26 травня 2021 року

м. Запоріжжя

Д 70

Рекомендовано до друку Центральною методичною радою
Запорізького державного медичного університету
(Протокол № 5 від 27 травня 2021 р.)

Голова редакційної колегії:

Ректор ЗДМУ, професор Колесник Ю.М.

Редакційна колегія:

перший проректор доц. Авраменко М.О.

проректор НППР доц. Моргунцова С.А.

проректор з наукової роботи проф. Туманський В.О.

проректор НПП проф. Візір В.А.

голова Ради з НМЗ та ПК викладачів проф. Резніченко Ю.Г.

голова ЦМК терапевтичних дисциплін проф. Доценко С.Я.

голова ЦМК хірургічних дисциплін проф. Завгородній С.М.

голова ЦМК педіатричних дисциплін проф. Недельська С.М.

голова ЦМК медико-біологічних дисциплін проф. Беленічев І.Ф.

голова ЦМК фізико-хімічних дисциплін проф. Александрова К.В.

голова ЦМК фармацевтичних дисциплін проф. Тржецинський С.Д.

голова ЦМК гігієнічних дисциплін доц. Севальнев А.І.

голова ЦМК суспільних та гуманітарних дисциплін проф. Гребенюк Т.В.

голова ЦМК стоматологічних дисциплін проф. Возний О.В.

Робоча група:

завідувач кафедри МФІНТ проф. Рижов О.А.

секретар ЦМР доц. Демченко В.О.

методист вищої категорії Кіяшко І.О.

методист вищої категорії Лур'є І.К.

керівник ЦДО ст.викл. Дмитрієв В.С.

Д70 **Досвід впровадження змішаної форми навчання у ЗДМУ,**
траєкторія розвитку та місце в системі вищої медичної освіти : матеріали
навчально-методичної відеоконференції Центральної методичної ради
(26 травня 2021 року, м. Запоріжжя). – Запоріжжя, 2021. – 120с.

Матеріали видаються мовою оригіналу.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

УДК 61:378.4(477.64)(063)

© Запорізький державний медичний
університет, 2021

© Видавництво ЗДМУ, 2021

Висновки

1. Освіта он-лайн не замінить традиційної, але вона має свої переваги, особливо в складні періоди життя суспільства, яким є, наприклад, карантин.
2. Он-лайн освіта дає змогу спілкуватися викладачу зі студентами в любий час, незважаючи на місце їх перебування, що дозволяє краще заглибитись в предмет або тему.
3. Ефективним в дистанційному режимі є читання лекцій, проведення конференцій, дискусій по питаннях діагностики і лікування хворих.
4. Дистанційна освіта привчає студентів до самонавчання.
5. Проте відпрацювання практичних навичок з хірургії в он-лайн режимі є проблематичним.
6. Майбутнє - за розумним поєднанням очної і дистанційної форм навчання на хірургічних кафедрах.

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРИ ЗМІШАНІЙ ФОРМІ НАВЧАННЯ: ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ЗДМУ

Гордієнко О. В., Шевкун А. В.

Ключові слова: іноземна мова за професійним спрямуванням; англійська мова; заклад вищої освіти; студент-медик; платформа MS Teams; дистанційні форми навчання; асинхронний та синхронний режими викладання.

Вступ. Події сьогодення, спричинені карантинними обмеженнями, вимагають швидкої адаптації класичних методів викладання іноземної мови за професійним спрямуванням (ІМПС) студентам-медикам. Згідно рекомендацій Міністерства освіти і науки, з метою збереження безперервності навчання, закладам вищої освіти України надається можливість здійснювати комунікацію учасників освітнього процесу через засоби, вбудовані до системи управління навчанням (LMS), електронну пошту, месенджери (Viber, Telegram та ін.), відеоконференції (MS Teams, ZOOM, Google Meet, Skype та ін.), форуми, чати тощо.

Результати даної роботи фокусуються на аналізі досвіду особливостей підготовки студентів медичних ЗВО з дисципліни ІМПС в умовах змішаного навчання. Комплексний підхід, запропонований нами, сприятиме вирішенню нагальних питань при викладанні іноземних мов і у перспективі забезпеченню плідної комунікації у медичному дискурсі.

Основна частина. При викладанні всіх навчальних дисциплін студентам медичних та фармацевтичних факультетів на кафедрі іноземних мов ЗДМУ при змішаному навчанні використовується платформа MS Teams від Microsoft Office 365. Викладання здійснюється за наступними дисциплінами: Іноземна мова (англійська); ІМПС; Латинська мова та медична термінологія; Латинська мова та фармацевтична термінологія; Курс з підготовки до ЄВІ (єдиного вступного іспиту) з англійської мови для вступу до магістратури; Курс англійської мови просунутого рівня для студентів 5 та 6 курсів, які навчаються за індивідуальним графіком; Курс англійської мови для студентів 3- 6 курсів, які навчаються за індивідуальним графіком; Курс англійської мови для аспірантів; Курс англійської мови з підготовки до міжнародних екзаменів; Курс англійської мови для викладачів ЗДМУ.

Вибір MS Teams від Microsoft Office 365 зумовлений тим, що даний хмарний сервіс було обрано нашим університетом як базу для викладання в умовах карантину, спричиненого пандемією коронавірусної хвороби SARS-CoV-2. В умовах локдауну заняття відбуваються з повною візуалізацією в синхронному та асинхронному режимах у MS Teams, а при навчанні офлайн платформа використовується для самостійної роботи студентів.

Згідно з загальноєвропейськими рекомендаціями CEFR (The Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment, також відомі як CEF чи CEFRL), на заняттях з ІМПС розвивають чотири головні види мовної діяльності:

аудіювання (Listening), читання (Reading), говоріння (Speaking) та письмо (Writing), а також п'ятий – використання мови (Use of English).

З огляду на наш досвід та виклики сьогодення, було розроблено комплекс адаптованих до сучасних реалій методів, прийомів та засобів навчання ІМПС для студентів медичних спеціальностей із застосуванням комплексного підходу для тренування навичок володіння видами мовної діяльності на базі MS Teams.

I. Аудіювання (Listening).

Загальні вимоги до володіння навичками аудіювання на рівні B1+, відповідно до CEFR, передбачають, що студенти можуть розуміти ключові моменти чіткого стандартного мовлення стосовно знайомих тем, які регулярно зустрічаються у роботі, навчанні, відпочинку тощо, включаючи короткі розповіді.

Пропонується декілька шляхів досягнення поставлених цілей заняття з використанням можливостей платформи MS Teams:

1. Відеоконференція (Calling). У форматі відеодзвінка, викладач має можливість демонструвати на екран доступні онлайн-ресурси з «банку даних» загальної медичної, стоматологічної, та фармацевтичної тематики з подальшим виконанням наступних завдань для перевірки розуміння змісту повідомлення:

1.1. Обговорення. Викладач пропонує колективне обговорення прослуханого для оцінки вміння студентів аналізувати інформацію та виділяти ключові слова.

1.2. Завдання множинного вибору, «Правда-неправда», Заповнення пропусків. Організувати завдання викладачеві допоможе вебзастосунок Microsoft Forms, який дозволяє створювати тести на вибір однієї або декількох правильних відповідей, розташовувати запитання та варіанти відповідей у довільному порядку.

2. Завдання (Assignments). Дозволяє призначити студентам завдання з аудіювання усіх перелічених вище видів для самостійного опрацювання та у якості домашньої роботи. До завдання можна додати посилання на бажаний матеріал або файл для виконання аудіювання, робочі аркуші тощо. Студенти можуть завантажити свою роботу у вигляді файлу популярних текстових форматів та зображень, виконати тест у формах та отримати коментар від викладача.

II. Читання (Reading).

Ключові компетентності на рівні B1+, відповідно до CEFR, включають уміння читати й розуміти тексти з тем, які стосуються професійної сфери та інтересів студента, на задовільному рівні.

Типовими завданнями на тренування навичок читання текстів іноземною мовою, у тому числі за професійним спрямуванням, є: завдання множинного вибору; «Правда-неправда»; доповнення речень; розташування абзаців у правильному порядку; встановлення відповідності між заголовком та абзацом тощо.

Займаючись зі студентами у дистанційному режимі, під час відеоконференції викладач може користуватись описаними вище демонстрацією екрану, завданнями Assignments та формами Forms.

III. Використання мови (Use of English).

Найпопулярнішими тренувальними вправами на перевірку володіння мовою є заповнення пропусків одним словом, словотвір та перефразування речень за допомогою заданої фрази. Викладач може послуговуватися як вже згаданими ресурсами MS Teams, так і залучати студентів до активності за допомогою сторонніх веб-застосунків з демонстрацією екрану чи вікна браузера під час відеоконференції. Наприклад, сервісами LearningApps та Quizlet.

IV. Письмо (Writing).

Вміння, яких студент набуває під час роботи з даною мовною активністю, відповідно до CEFR, включають здатність донести ідеї на абстрактні та конкретні теми, запитувати інформацію чи роз'яснення, писати особисті та формальні листи й замітки, висловлювати власну точку зору тощо.

Письмові завдання зазвичай вимагають від студента написання есе на задану тему або на підтримку чи спростування тези, а також листа-пропозиції, доповіді, огляду, формального або неформального листа та ін. Викладач може організовуючи роботу над помилками, подаючи ключові стратегії до написання кожного виду письмової роботи на онлайн-занятті за допомогою цифрової дошки Whiteboard.

V. Говоріння (Speaking).

У процесі навчання ІМПС студент повинен опанувати навички впевненої комунікації стосовно професійної сфери та сфери інтересів, висловлення думок на абстрактні, культурні теми, такі як фільми, книги, музика тощо.

Викладач та студенти можуть спілкуватися у відеоконференції з увімкненою камерою, бачити один одного та реакцію співрозмовника. Є можливість застосовувати практично всі види завдань на говоріння: запитання на загальні та особисті теми згідно тематичного плану, опис ілюстрацій з порівнянням, монологічне та діалогічне висловлювання на задану тему або ситуацію тощо.

Висновки. У роботі проаналізовано існуючі інструменти корпоративної платформи MS Teams та розроблено комплекс методів, прийомів та засобів з екстраполяцією на класичні, щодо розвитку навичок різних видів мовленнєвої діяльності (Listening, Reading and Use of English, Writing, Speaking) у процесі викладання ІМПС студентам медичних спеціальностей закладів вищої освіти із застосуванням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Перспективами подальшої роботи є вдосконалення методики викладання ІМПС у ЗДМУ з урахуванням усіх можливих засобів MS Teams та додаткове використання інших інтерактивних технологій при впровадженні змішаної форми навчання. Нагальним у перспективі є вирішення питання оцінювання студентів з дотриманням принципів академічної доброчесності.

MS TEAMS-ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЯ ЯК ЕФЕКТИВНЕ ІНТЕРАКТИВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ НА ІІІ ОСВІТНЬОМУ РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ЗДМУ

Сазанович Л.В.

Ключові слова: іноземна мова, ІІІ освітній рівень, змішана форма навчання, MS Teams, відеоконференція

Навчання здобувачів ІІІ освітнього рівня здійснюється відповідно до Освітньо-наукових програм зі спеціальностей ухвалених Вченою радою ЗДМУ та Робочої програми нормативної дисципліни "Upper-Intermediate-Advanced" розробленої на кафедрі іноземних мов.

Загальна мета навчання полягає у підготовці висококваліфікованих науково-педагогічних кадрів, здатних до дослідницько-інноваційної, науково-педагогічної діяльності та розв'язання актуальних проблем в галузі знань 22 Охорона здоров'я зі спеціальностей: 221 Стоматологія, 222 Медицина, 226 Фармація, промислова фармація та 228 Педіатрія.

Викладачі кафедри іноземних мов убачають своє першочергове завдання у розвитку наступних компетентностей у майбутнього доктора філософії: здатності до іншомовного спілкування у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті; здатності до застосування іноземної мови під час професійної діяльності на робочому місці, в адміністративних закладах охорони здоров'я та університетських лікарнях в іншомовному середовищі; здатності до проведення наукових досліджень, розуміння іншомовної оригінальної літератури на медичну тематику, інтерпретації змісту загальнонаукової літератури іноземною мовою.